

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/7/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012201248
Dátum vydania rozhodnutia:	22.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012201248.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Márie Usačovovej, v právnej veci navrhovateľky: H. T., bytom XXX XX Q., N. č. XXXX/X, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom 011 00 Žilina, Národná č. 34, o poskytnutí bezplatnej právnej pomoci, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. januára 2013 č. k. 23 Sp/15/2012-29 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. januára 2013 č. k. 23 Sp/15/2012-29, p o t v r d z u j e .

Účastníci nemajú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 31. januára 2013, č. k. 23 Sp/15/2012-29, podľa § 250q ods. 2 OSP zrušil rozhodnutia odporcu z 15. mája 2012 číslo 2Us 973/11 a z 15. mája 2012 číslo 5N 555/2012 a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože o to nežiadala.

Krajský súd zistil, že odporca rozhodnutím z 15. mája 2012, číslo 2Us 973/11, odporca podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 27/2005 Z.z. o poskytovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 27/2005 Z.z.“), odňal navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci, ktorá bola poskytnutá na základe uznesenia Okresného súdu v Žiline z 9.septembra 2011, č.k. 4C/279/2003-329, podľa ktorého za právneho zástupcu navrhovateľky bolo ustanovené Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina so sídlom v Žiline, Národná ul. č. 34, v konaní, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V rozhodnutí o odňatí právnej pomoci navrhovateľke bol odkaz na keď centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistí, že oprávnená osoba sa nenachádza v materiálnej núdzi.

Ďalším rozhodnutím z 15. mája 2012, číslo 5N 555/2012, nepriznal navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci pri uplatňovaní vlastníckeho práva, lebo podľa názoru odporcu navrhovateľka

(žiadateľka) nie je v materiálnej núdzi.

Proti rozhodnutiam odporcu podala navrhovateľka opravné prostriedky v konaniach, vedených na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 23Sp/15/2012 a sp. zn. 23Sp/16/2012.

Vzhľadom na to, že veci vedené na krajskom súde pod sp. zn. 23Sp/15/2012 a sp. zn. 23Sp/16/2012 spolu súviseli a týkali sa tých istých účastníkov konania, súd z dôvodov hospodárnosti konania uvedené veci spojil podľa § 112 ods. 1 OSP do konania sp. zn. 23Sp/15/2012.

Krajský súd preskúmal opravnými prostriedkami napadnuté rozhodnutia a postup odporcu podľa piatej časti OSP a po preskúmaní veci dospel k záveru, že odporca v konaní a rozhodovaní sa riadil nesprávnym právnym názorom.

Považoval za preukázané, že odporca rozhodnutím z 15. mája 2012, číslo 2Us 973/11, odňal navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci, vyplývajúci z uznesenia Okresného súdu v Žiline z 9. júna 2011 v dôsledku skutočnosti, že podmienku materiálnej núdze nesplňuje, lebo je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 291,60 € mesačne a navyše dostala od združenia vlastníkov súkromných lesov H. 20. februára 2012 výplatok podielu za rok 2011 v sume 77,70 €. Okrem toho podľa výpisu z listu vlastníctva W. v kat. území H. je navrhovateľka zapísaná ako spoluvlastníčka parcely registra E č. XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, orná pôda bez uvedenia výmery v neurčitom podiele a podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX kat. územie H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra E č. XXXXX, druh pôdy - orná pôda bez uvedenia výmery, v neurčitom podiele. 5. podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX kat. územie H., je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka k parcele č. XXXXX, druh pozemku - lesné pozemky o výmere 82 m², parcela č. XXXXX, druh pozemku - lesné pozemky o výmere 677 m², parcela č. XXXXX, druh pozemku - lesné pozemky o výmere 2101 m², parcela č. XXXXX - druh pozemku - lesné pozemky o výmere 1416 m² v podiele 4/288. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX kat. územie H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y. - druh pozemku trvalé trávne porasty o výmere 10148 m² v podiele 4/288. Podľa výpisu z M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely Y., druh pozemku orná pôda bez uvedenia výmery, v neurčitom podiele.

8. podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX kat. úz. H. je navrhovateľka vedená ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pôdy - orná pôda bez uvedenia výmery, v podiele 40/384 (20/384 a 20/384)

9. podľa výpisu z M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku - trvalé trávne porasty, bez uvedenia výmery v podiele 1/2-ica a 20/384.

10. podľa výpisu z M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako spoluvlastníčka parcely registra C W. druh pozemkov trvalé trávne porasty o výmere 8000 m², parcela W. druh pozemku lesné pozemky o výmere 1488 m², parcela W. - druh pozemky trvalé trávne porasty o výmere 394 m², parcela č. 11893/1, druh pozemku trvalé trávne porasty o výmere 3545 m² a parcela registra E č. XXXXX, druh pozemku trvalé trávne porasty v podieloch 1/6-ina a 20/586.

11. podľa M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely E č. XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery, v neurčitom podiele a v podiele 20/384.

12. podľa výpisu z M. kat. úz. H. je navrhovateľka vedená ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku orná pôda bez uvedenia výmery v podieloch 1/9 a 120/1728.

13. podľa výpisu z M. kat. úz. H. je navrhovateľka vedená ako podielová spoluvlastníčka parcely registra E č. XXXXX, druh pozemku trvalé trávne porasty a parcela č. XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, všetko druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery v podiele 20/192.

14. podľa M. kat. úz. H. je navrhovateľka vedená ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku trvalé trávne porasty bez uvedenia výmery, v podiele 20/384.

15. podľa M., kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery, v podiel 20/384.

16. podľa M. kat. úz. H. na ktorom je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery, v podiele 20/384.
17. podľa M. kat. úz. H., na ktorom je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y., druh pozemku trvalé trávne porasty bez uvedenia výmery, v podiele 20/384.
18. podľa LV č. XXXX kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra E č. XXXXX, druh pozemku trvalé trávne porasty a parcela č. XXXXX druh pozemku lesné pozemky bez uvedenia výmery, v podieloch 1/6 a 20/576,
19. podľa M. kat. úz. H., na ktorom je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra E č. XXXXX druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery, v podiele 20/192.
20. podľa M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra V. druh pozemku lesné pozemky o výmere 56695 m² v podiele 4/288.
21. podľa výpisu M. kat. úz. H., na ktorom je navrhovateľka zapísaná ako podielová spoluvlastníčka parcely registra Y. druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery v podiele 1/72.
22. podľa výpisu M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná ako výlučná vlastníčka rodinného domu súpisné číslo XXXX na parcele č. XXXXX a pozemkoch parc. registra V. druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 241 m² a parcela W. druh pozemku lesné pozemky o výmere 6258 m² a tiež parcela registra Y., všetko druh pozemku orná pôda, bez uvedenia výmery.
23. podľa výpisu M. kat. územie Q. je navrhovateľka zapísaná ako výlučná vlastníčka bytu č. XX vo vchode č. X na X. poschodí obytného domu súpisné číslo XXXX na parcele W., podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 531/72750.

Navrhovateľka doručila 23. februára 2012 odporcovi žiadosť o poskytnutie právnej pomoci vo veci určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a odporca jej bezplatnú právnu pomoc nepriznal rozhodnutím z 15. mája 2012, číslo 5N 555/2012, z rovnakého dôvodu.

Krajský súd tiež zistil, že na základe potvrdenia Sociálnej poisťovne - ústredia v Bratislave z 8. decembra 2011 bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok na sumu 291,60 Eur mesačne. V čase rozhodovania odporcu bol starobný dôchodok navrhovateľky v blízkosti 1,4 násobku sumy životného minima. Navrhovateľka okrem výlučného vlastníctva bytu v Q. je ešte aj vlastníčkou rodinného domu v kat. území H. spolu s pozemkami vedenými na liste vlastníctva W. v kat. území H.. Pokiaľ ide o uvedený rodinný dom súpisné č. XXXX, zisti, že v skutočnosti je domom stará nepredajná osemdesiatročná drevenica v dezolátnom stave, ktorá si vyžaduje rekonštrukciu, a pozemok pod drevenicou nie je vysporiadaný. Podľa názoru súdu nemožno spravodlivo požadovať od navrhovateľky, ktorá je vo veku 70 rokov a má starobný dôchodok 291,60 €, aby si pri parcelách u ktorých nie je stanovená výmera, dávala robiť osobitné geometrické plány, náklady na vyhotovenie geometrických plánov by navrhovateľka zo svojho starobného dôchodku nezvládla. Pokiaľ je navrhovateľka vedená ako podielová spoluvlastníčka ďalších nehnuteľností, jej podiely, sú veľmi malé. Navrhovateľka by podiely spoluvlastníkov predávať nemohla, okrem toho nebolo preukázané, že všetci spoluvlastníci nehnuteľností sú známi.

Na základe zistených skutočností krajský súd dospel k záveru, že požiadavka, aby navrhovateľka s cieľom zabezpečiť si právne služby predala nehnuteľnosti, resp. ich podiel, ktorý vlastní, je nereálna aj s prihliadnutím na prednosť práva na dôstojný život aj práva na ochranu vlastníctva. Účelom prijatia zákona o poskytovaní právnej pomoci je zabezpečiť prístup k súdu tým žiadateľom v hmotnej núdzi, ktorým evidentne hrozí ujma na ich právach, teda aby neboli poškodení len z toho dôvodu, že nemajú finančné prostriedky na zaplatenie právneho zastúpenia v ich veci. Štát žiadateľom musí poskytnúť právnu pomoc v komplikovaných prípadoch, v situáciách, keď žiadateľ má nedostatok finančných prostriedkov (určenie vlastníckeho práva, spory o hranicu, náhradu škody a pod.), aby bol zabezpečený článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Krajský súd vychádzajúc vzhľadom na finančnú situáciu navrhovateľky, riešenie komplikovaných právnych otázok, zložitost' a komplikovanost' vecí, považoval za nevyhnutné poskytnúť navrhovateľke právnu pomoc advokátom, aby bolo zabezpečené navrhovateľke právo na súdnu ochranu. Súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov konania, pretože náhradu trov konania nežiadala a ani jej nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP). Odporca považuje v písomne podanom odvolaní rozsudok za nesprávny vo všetkých smeroch. Poukazuje za nesprávne skutkové zistenie, že podľa výpisu M. kat. úz. H. je navrhovateľka zapísaná, ako výlučná vlastníčka rodinného domu súpisné číslo XXXX na parcele W. a pozemkoch parc. registra V. druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 241 m². Rovnako navrhovateľka má vlastníť lesné pozemky vo výmere viac ako 6000 m². Odporca poukazuje v odvolaní na ustanovenia § 6 zákona č. 327/2005 Z.z., kde je definovaný stav materiálnej núdze, a podľa ktorého je osoba v materiálnej núdzi, ktorá jednak nemá príjem presahujúci stanovené hranice a zároveň si nemôže právne služby zabezpečiť svojím majetkom. Odporca zastáva právny názor, že pokiaľ žiadateľka vlastní okrem nehnuteľnosti, v ktorej býva, aj ďalšiu nehnuteľnosť, nemôže takúto žiadateľku pokladať za osobu v materiálnej núdzi. Poukazuje na doložené výpisy z katastra nehnuteľností, ktorými sa krajský súd zaoberal. Navrhovateľka má podľa odvolania využiť svoje vlastníctvo domu a pozemkov na zabezpečenie právnych služieb. Odporca tiež uvádza, že súhlasí s argumentáciou súdu, že v prípade, kde je navrhovateľka iba podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností, ktorých podiely sú malé, a je množstvo spoluvlastníkov, tento majetok nie je možné považovať za prostriedok na zabezpečenie právnych služieb. Odporca preto v odvolaní žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, tak že rozhodnutie odporcu č. 5N 555/2012 a č. 2Us 973/11 z 15. mája 2012, potvrdzuje.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu, ktoré jej bolo riadne v zákonnej lehote doručené nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nie je možné priznať úspech.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým boli zrušené rozhodnutia odporcu a vec vrátená odporcovi na ďalšie konanie, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporcu.

Po vyhodnotení odvolacích dôvodov odporcu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP nezistil dôvod, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku, preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, považujúc za nadbytočné opakovať pre účastníkov známe fakty a skutkové okolnosti prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu. Ani podľa názoru odvolacieho súdu nebolo dostatočne a nepochybné odporcom zistené, že navrhovateľka si môže využívanie právnych služieb reálne zabezpečiť svojím majetkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľka sa snaží získať v rámci svojich možností prostriedky zo svojho majetku, a to prenájmom lesných pozemkov, za čo v roku 2012 jej Združenie vlastníkov súkromných lesov H. vyplatilo 77,70 €. Tieto prostriedky logicky nemôžu reálne postačovať na zaplatenie právnych služieb v prípade vedených súdnych sporov. Vzhľadom na dĺžku súdnych konaní a náročnosť sporov, kde vystupuje navrhovateľka je logické, že ani prípadný predaj rodinného domu vedeného na liste vlastníctva č. XXXX v kat. území H. súpisné č. XXXX, hoci ide o starú osemdesiatročnú drevenicu v dezolátnom stave, ktorej plusová hodnota je otáznna, by s vysokou pravdepodobnosťou rovnako nepostačovali na zaplatenie právnych služieb počas trvania súdnych sporov. Prenájom na získanie financií je bez rekonštrukcie vysoko nereálny. V prípade ostatných

nehnuteľností aj odporca uznal, že tieto nie je možné považovať za majetok, ktorým je možné zabezpečiť právne služby. Odporca podľa § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. pri skúmaní podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti mal postupovať objektívne a spravodlivo. Takáto kvalifikovaná právna pomoc je totiž v súlade s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pre posúdenie materiálnej núdze navrhovateľky a pre záver, že navrhovateľka takúto podmienku nespĺňa a z uvedeného dôvodu nemá nárok na bezplatné právne zastúpenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto odvolacie námietky nezohľadnil, lebo nemôžu spochybniť a zmeniť závery krajského súdu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil stotožňujúc sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 250k ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľke, hoci mala vo veci úspech, ich náhradu nepriznal, keďže si ich neuplatnila, a odporcovi ich náhrada zo zákona neprislúcha.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.